

ผลกระทบอุตสาหกรรมไทย ในกรณี บิล คลินตัน เป็นประธานาธิบดี สหรัฐอเมริกา : มิตรทางการค้า

* ดนัย มุสา

พัฒนาการเศรษฐกิจไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ภายใต้นโยบายเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 7 ฉบับ จนภาวะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขยายตัวในอัตราสูงอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับนานาประเทศภายในสังคมโลก ถึงแม้จะประสบกับปัญหาทางด้านพัฒนาการทางการเมืองภายใน เช่น การยึดอำนาจ เหตุการณ์พฤษภาคมในปีพ.ศ. 2535 อันมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยตรงแต่ทุกอย่างก็สามารถผ่านไปด้วยดีด้วยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนามาอย่างดี

การพัฒนาเศรษฐกิจของไทยมิใช่จะหลีกเลี่ยงจากการพัฒนาร่วมกับเศรษฐกิจของโลกได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านอุตสาหกรรม ที่ต้องอาศัยพลังงาน เทคโนโลยีใหม่ ๆ จากต่างประเทศและจะต้องประสบกับการแข่งขันทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันด้านการค้า การลงทุนระหว่างประเทศ ตลอดจนสถานการณ์ที่มีการกีดกันทางการค้าอย่างรุนแรง ของบางประเทศและกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจบางกลุ่ม

การพัฒนาอุตสาหกรรมมีบทบาทสำคัญต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รัฐบาลปัจจุบันภายใต้การนำของ ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี จึงมีนโยบายที่จะสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง มีการกระจายไปสู่ภูมิภาคมากยิ่งขึ้น มีพื้นฐานทางเทคโนโลยีที่ดีและเพียงพอรองรับ รวมทั้งป้องกันมิให้เกิดปัญหามลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตด้วยการส่งเสริมการลงทุน พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต การตลาด และการจัดการ นอกจากนี้ยังเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะช่วยสร้างงานในท้องถิ่น ใ้ชีวิตดีขึ้นในประเทศมาก ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูง มีความได้เปรียบในเชิงการผลิตและเป็นพื้นฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องอันได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมงานโลหะและอุตสาหกรรมเหล็ก ตลอดจนส่งเสริมระบบการรับช่วงการผลิตให้กระจายไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น

การพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด หรืออัตราการพัฒนาจะขยายตัวมากน้อยเพียงใด จะละเอียดไม่พิจารณา

* เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากปัจจัยหลัก คือ การค้ากับต่างประเทศไม่ได้ โดยเฉพาะการผลิตเพื่อส่งออก ดังนั้นบทความนี้จึงมุ่งพิจารณาถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมไทย ในกรณี ที่ นายบิล คลินตัน (Bill Clinton) เป็นประธานาธิบดี สหรัฐอเมริกา โดยดูจากแนวโน้มทางด้านการค้า เป็นหลัก

ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย

กับสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกา จัดได้ว่าเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญ อันดับสองของประเทศไทยรองจากญี่ปุ่น โดยได้มีการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกันมาโดยตลอด นับจากที่ได้มีการลงนามในสนธิสัญญาทางไมตรี และการค้าตั้งแต่ พ.ศ. 2374 (ค.ศ. 1831) ปัจจุบัน ไทยส่งออกสินค้าไปสหรัฐ เป็นลำดับที่ 1 มีมูลค่า 6,073 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณร้อยละ 21 ของการส่งออกทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2533 ร้อยละ 24 สัดส่วนของสินค้าส่งออกไปสหรัฐ ได้เริ่มเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาสินค้าเกษตรไปสู่การมี สินค้าหลักเป็นสินค้ากึ่งอุตสาหกรรม และสินค้าแปรรูป แม้ว่าสินค้าเกษตรจะยังคงสำคัญต่อเศรษฐกิจ และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการค้าระหว่าง ประเทศของไทย

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของไทยกับสหรัฐ จัดได้ว่ากำลังอยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญ ในด้านหนึ่ง ประเทศไทยกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว ส่วนสหรัฐนั้นกำลังค่อย ๆ ปรับระบบเศรษฐกิจให้ เข้ากับภาวะการขาดดุลทางการค้าและงบประมาณ ในอัตราสูงที่เรื้อรังมาเป็นเวลานาน เนื่องจากเศรษฐกิจ สหรัฐ อยู่ในสภาวะตกต่ำที่สุดตั้งแต่สมัยประธานาธิบดี Herbert Hoover การเปลี่ยนแปลงอันสำคัญ ทั้งภายใน และภายนอกประเทศดังกล่าวทำให้นโยบาย ที่เร่งด่วนที่สุดของสหรัฐ ในขณะนี้คือการฟื้นฟู เศรษฐกิจภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม ทั้งนี้ไม่ได้ หมายความว่าสหรัฐ จะโดดเดี่ยวตัวเอง เนื่องจาก

นายกิลตันเคยกล่าวว่าหากสหรัฐ จะรักษาบทบาท ในโลกต่อไปได้ ต้องเสริมสร้างความแข็งแกร่งภายในควบคู่กันไปด้วย

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในปัจจุบันแล้ว สหรัฐ ยังมีผลผลิตมวลรวมประมาณ 1 ใน 4 ของผลผลิตมวลรวมของโลกและเศรษฐกิจสหรัฐ ยังคงเป็นเศรษฐกิจที่ใหญ่และเข้มแข็งที่สุดประเทศ หนึ่ง ผลผลิตมวลรวมประชาชาติของสหรัฐ มีมูลค่าสูงกว่า 5 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในขณะที่ เศรษฐกิจญี่ปุ่นซึ่งใหญ่เป็นอันดับสองยังมีขนาดไม่ ถึงครึ่งหนึ่งของเศรษฐกิจสหรัฐ สำหรับในด้าน การค้าระหว่างประเทศ สหรัฐ จัดเป็นประเทศคู่ค้า อันดับ 1 ของโลกโดยมีมูลค่าการค้าคิดเป็นร้อยละ 12.8 ของมูลค่าการค้ารวมของโลก

แนวนโยบายของนายบิล คลินตันทางด้าน เศรษฐกิจ

นายบิล คลินตัน อายุ 47 ปี ประธานาธิบดี คนใหม่ของสหรัฐอเมริกา ผู้เข้ารับตำแหน่งเมื่อ 20 มกราคม พ.ศ. 2536 เคยเป็น ผู้ว่าการรัฐอาแคนซอร์ หลายสมัยตั้งแต่ปี ค.ศ. 1978 จนได้รับเลือกตั้งเป็น ประธานาธิบดีคนใหม่ จากพรรคเดโมแครต ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว พรรคเดโมแครตมีภาพลักษณ์ว่านิยม การโดดเดี่ยวประเทศพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ เอาใจใส่ผลประโยชน์ของกลุ่มชนชั้นแรงงาน และเน้น บทบาทของรัฐในเศรษฐกิจ จึงคาดได้ว่านโยบาย ต่างประเทศของรัฐบาลคลินตันจะสะท้อนแนวความคิดเหล่านี้ คลินตันเองก็นิยมการค้าเสรี และเป็น ธรรม (Free and fair trade) เช่นเดียวกับประธานาธิบดีบุช แต่จะเน้นบางประเด็นมากกว่าเดิม ซึ่งสะท้อนถึงความเป็นคนรุ่นใหม่ และความเป็น พรรคเดโมแครต เช่นการสนับสนุนประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และสิ่งแวดล้อม

นโยบายการค้าต่างประเทศของนายบิล คลินตัน ได้มีการแถลงไว้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้

1. การขยายขอบเขตอำนาจของมาตรา 301 เพื่อการเปิดตลาดญี่ปุ่น เกาหลี และได้หวัน สำหรับธุรกิจการเงินและธนาคาร

2. การขยายขอบเขตกฎหมายการให้บริการด้านการเงินที่เป็นธรรม (The Fair Trade in Financial Service Act)

3. ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก เช่นกฎหมายการบริหารการส่งออก (The Export Administration Act) ซึ่งยังไม่ผ่านความเห็นชอบจากสภา

4. จะอนุญาตภาคเอกชนสามารถยื่นคำร้องต่อสำนักงานตัวแทนการค้า (USTR) ให้ตรวจสอบความสอดคล้องในการปฏิบัติของประเทศคู่ค้ากับข้อตกลงสองฝ่ายทางการค้า ภายใต้กฎหมาย Agreement Compliance Act ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ tax bill

เนื่องจากสหรัฐฯ กำลังประสบปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ เช่นการว่างงาน การขาดดุลการค้า ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นประเด็นสำคัญที่นายบิล คลินตัน ประกาศว่าจะเข้ามาแก้ไข ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงของชาวอเมริกา เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2535 โดยเพิ่มการลงทุนให้มากขึ้นโดยเฉพาะทางด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน (INFRA STRUCTURE) เช่น สนับสนุนการลงทุนในประเทศทั้งจากภาครัฐ และเอกชนเพื่อเป็นการสร้างงาน ส่งเสริมการวิจัยค้นคว้าทางด้านเทคโนโลยี เพื่อให้ทัดเทียมกับญี่ปุ่น และเยอรมัน พัฒนาแรงงาน โดยการปรับปรุงด้านการศึกษาและการฝึกอบรม แรงให้เกิดการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชน ในครั้งนี้จะมีการจัดตั้งกองทุน “ฟีนฟูอเมริกา” ซึ่งเป็นการระดมเงินทุนจากรัฐบาลเป็นหลักรวมกับเงินสนับสนุนจากรัฐต่าง ๆ ชุมชน ภาคเอกชน เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยการกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งจะมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณกว่าปีละ 50,000 ล้านดอลลาร์ ในช่วง 4 ปีข้างหน้า ใน 4 ด้านด้วยกันคือ

1) การขนส่ง สร้างเครือข่ายทางรถไฟความ

เร็วสูง และพัฒนาการขนส่งทางอากาศ

2) เครือข่ายข่าวสารข้อมูล พัฒนาให้สามารถเชื่อมโยงได้ทุกระดับไม่ว่าบ้านเรือน หรือหน่วยงานธุรกิจ และรัฐบาล

3) เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม พัฒนาการนำเอาวัสดุใช้แล้วหมุนเวียนกลับมาใช้อีก (recycling) การบำบัดมลพิษ

4) การแปรรูปอุตสาหกรรมกลาโหม ช่วยให้นักงานในอุตสาหกรรมกลาโหมสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์หลังยุคสงครามเย็น

ผลกระทบที่อาจเกิดกับอุตสาหกรรมของประเทศไทย

ผลกระทบจากนโยบายดังกล่าวข้างต้นอาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยได้ดังนี้

1. จากการที่สหรัฐฯ ประสบปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ เช่น การว่างงาน การขาดดุลการค้า ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นประเด็นสำคัญที่นายคลินตัน ประกาศว่าจะเข้ามาแก้ไขโดยเพิ่มการลงทุนให้มากขึ้นโดยเฉพาะทางด้านสาธารณูปโภค (INFRA STRUCTURE) เช่น ถนนหนทาง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในภาคเอกชนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันเพื่อลดการขาดดุลการค้า สหรัฐฯ อาจจะใช้นโยบายปกป้องโดยมาตรการการกีดกันทางการค้าอาจถูกนำมาใช้ เช่น การตั้งกำแพงภาษีสำหรับสินค้าเข้า ดังนั้นสหรัฐฯ ซึ่งเป็นตลาดส่งสินค้าออกใหญ่แห่งหนึ่งของไทย (ไทยส่งสินค้าไปสหรัฐฯ ประมาณ 21% ของสินค้าออกทั้งหมด) ก็ย่อมต้องรับผลกระทบกระเทือนด้วย

2. การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่ยังเป็นปัญหายู่งตั้งแต่รัฐบาลในอดีต จนกระทั่งถึงรัฐบาลชุดปัจจุบัน แม้ว่ารัฐบาลสมัยนายอานันท์ ปันยารชุน จะได้ดำเนินการแก้ไขไปมากแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่เป็นที่พอใจของสหรัฐฯ และได้เรียกร้องให้ฝ่ายไทยแก้ไขในเรื่องสิทธิบัตรยา และลิขสิทธิ์เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของฝ่ายตน ซึ่งเมื่อนายคลินตัน

เข้าดำรงตำแหน่งก็น่าจะดำรงความมุ่งหมายกดดันให้รัฐบาลไทยดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

3. เรื่องมาตรา 301 ซึ่งสหรัฐฯ อาจใช้เป็นเครื่องมือดำเนินการค้ากับประเทศคู่ค้าที่ได้เปรียบดุลการค้าสหรัฐฯ น่าจะเข้มงวดขึ้นในสมัยของนายกเทศมนตรี เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ไขปัญหาคาขาดดุลการค้าของสหรัฐฯ และมาตรา 301 ดังกล่าวเป็นกฎหมายที่เสนอโดยพรรคเดโมแครตที่นายกเทศมนตรีสังกัดอยู่ ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่เสนอร่างกฎหมายกีดกันทางการค้ามาโดยตลอด ประเทศไทยซึ่งเป็นผู้ค้าที่ได้เปรียบดุลการค้ากับสหรัฐฯ (คาดว่าปี 35 จะได้ดุลประมาณ 60,000 ล้านบาท) ก็อยู่ในข่ายที่จะต้องถูกพิจารณาการใช้มาตรา 301 และเกี่ยวโยงถึงเรื่องการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งหากสหรัฐฯ ไม่พอใจก็อาจถูกตัดสินพิเศษทางศุลกากร (GSP : GENERALIZED SYSTEM OF PREFERENCES) ได้ นอกจากนี้การที่ประเทศไทยถูกจัดให้เป็นประเทศที่ให้การคุ้มครอง

ด้านการค้าแก่สหรัฐฯ ไม่เพียงพอ ก็จะเป็นปัจจัยเร่งเร้าให้สหรัฐฯ ใช้ ม.301 ดำเนินการต่อประเทศไทยเร็วยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามปัญหาดังกล่าวไม่น่าจะรุนแรงมากนักเนื่องจากประเทศคู่ค้าที่สำคัญที่สหรัฐฯ ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษมากกว่าไทย ซึ่งได้แก่ญี่ปุ่น เยอรมันนี และกลุ่มประชาคมยุโรป น่าจะได้รับผลกระทบมากกว่า

หากมีการดำเนินการตอบโต้ไทยตามมาตรา 301 กรณีสิทธิบัตรและลิขสิทธิ์ สหรัฐฯ อาจปฏิเสธไม่ขึ้น GSP หรือถอน GSP แก่สินค้าไทย ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสินค้าส่งออกรวมประมาณ 21 รายการ ซึ่งมีมูลค่ารวม 358.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ปี 2534) แยกเป็นสินค้าที่ขอผ่อนผันไม่ระงับสิทธิ (demimis waivers) 13 รายการ มูลค่า 25.30 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สินค้าที่จะขอคืนสิทธิ 2 รายการ มูลค่า 91.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สินค้าที่จะถูกถอนสิทธิ GSP เนื่องจากส่งออกเกินระดับ CNL 6 รายการ มูลค่า 241.63 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (รายการสินค้าดังตารางข้างล่าง)

รายการสินค้าที่คาดว่าจะถูกตอบโต้

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สินค้าเป้าหมาย	รายการสินค้า	อัตราภาษี (%)	มูลค่านำเข้าจากไทยปี 2534	ส่วนแบ่งตลาด (%)
1. สินค้าที่จะถูกปฏิเสธขึ้น GSP - De minimis waivers 13 รายการ				
	1. ฝรั่งเศส มะม่วง มังคุดแห้ง	1.9	0.44	52.7
	2. มะละกอแห้ง	4.0	1.31	92.0
	3. ทุ่น้ำ สกิปแจ็คไม้บรรจกระป๋อง	6.0	2.61	94.6
	4. หอยลายคัมสุก	14.0	2.12	42.6
	5. ข้าวโพดอ่อนกระป๋อง	12.5	6.67	93.7
	6. ส่วนของพืชปรุงแต่ง	20.0	0.23	70.3
	7. แยมสับปะรด	5.0	0.28	75.1
	8. ถั่วงอก ลำไยปรุงแต่ง	14.0	1.74	60.7
	9. หนังสือกระป๋องฟอกอย่างอื่น	3.7	3.34	76.9
	10. ไม้ปูพื้น	3.2	0.69	41.7
	11. เชือกทำด้วยปอกระเจา	4.0	1.05	56.9
	12. ส่วนประกอบของไฟฉาย	25.0	4.27	63.6
	13. กระดุมทำด้วยอะคริลิกเรซิน	11.4	0.55	58.2
	รวม		25.30	

- Redesignation	1. ชุดไฟตกแต่งชนิดที่ใช้กับคันคริสต์มาส	8.0	84.89	30.5
	2. หนังสือบือฟอก	3.7	7.07	89.7
	รวม		91.96	
2. สินค้าที่อาจจะถูกถอน GSP	1. ชุดสายไฟชนิดที่ใช้กับรถยนต์	5.0	69.59	4.4
	2. อุปกรณ์เกี่ยวกับโทรเลข	4.7	54.30	5.0
	3. พัดลมตั้งพื้น คัดผนัง ขนาดไม่เกิน 125 พ.	4.7	39.22	8.0
	4. เตาอบไมโครเวฟ	4.0	60.23	15.0
	5. พลอยเทียมที่ยังไม่ประกอบตัวเรือน	3.1	16.03	37.4
	6. ผลไม้แช่อิ่ม	10.0	2.26	42.3
	รวม		241.63	

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

4. การลงทุนของสหรัฐฯ ในประเทศไทย อาจลดลง เนื่องจากนโยบายการเพิ่มการลงทุนในสหรัฐฯ มากขึ้น เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจในประเทศ แต่อาจมีผลกระทบไม่มากนัก เนื่องจากสหรัฐฯ มีการลงทุนในไทยเพียง 1.10% ของการลงทุนทั้งหมดในต่างประเทศ

5. นโยบายเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมนุษยธรรมของนายบิล คลินตัน อาจส่งผลในแง่การกีดกันทางการค้าต่อไทย เนื่องจากสหรัฐฯ กล่าวหาว่านักธุรกิจไทยไปตัดไม้ทำลายป่าในประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งก่อนหน้านี้ที่ไทยซื้อปลาทูน่าแช่แข็งจากประเทศที่จับด้วยอวนลอยคือเวเนซุเอลา เม็กซิโก และเอกวาดอร์ ซึ่งทำลายปลาโลมาและเต่าทะเล

จากสินค้าตามตารางดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น ฝรั่ง มะม่วง มังคุดแห้ง มะละกอ

แห้ง แยมสับปะรด ลิ้นจี่ ลำไยปรุงแต่ง ที่จัดอยู่ในอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร นอกจากนี้ถ้าพิจารณาจากตารางข้างต้นจะมีอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่จะได้รับผลกระทบจากการเข้าดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีของนายบิล คลินตัน โดยตรง ดังนั้น รัฐบาลควรดำเนินการสนับสนุน ให้อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบเหล่านี้สามารถปรับตัวเพื่อเข้าสู่ตลาดอื่นมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันต้องส่งเสริมให้มีการใช้สิทธิ GSP อย่างเต็มที่ในสินค้ากลุ่มอื่นมากขึ้น

โดยสรุป สหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย มีสัดส่วนการค้าคิดเป็นร้อยละ 21 ของปริมาณการส่งออกที่ไทยค้ากับทั่วโลก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการมาตรการเพื่อรักษาตลาดหลักแห่งนี้ เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นแก่อุตสาหกรรมไทยในอนาคต ☐ ☒

ที่มาของข้อมูล จากเอกสารประกอบการชี้แจงต่อคณะกรรมการการค้าต่างประเทศของรัฐสภาเรื่องผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางด้านการค้าระหว่าง

ไทย และสหรัฐฯ ภายหลังกายคลินตันเป็นประธานาธิบดี ในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2535